

УДК 343.98:343.575

Калиновська О. І. – ад'юнкт наукової лабораторії з проблем розслідування злочинів навчально-наукового інституту № 1 Національної академії внутрішніх справ, м. Київ;
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6448-9720>

Криміналістична класифікація слідчих ситуацій, які виникають під час затримання підозрюваного в незаконному обігу наркотичних засобів

Кожна слідча ситуація становить сукупність фактичних даних, що має індивідуальний характер, оскільки поєднує різноманітні компоненти, а саме: психологічний та інформаційний, процесуальний і тактичний, матеріальний та організаційно-технічний. На будь-якому етапі розслідування слідчий може оцінити фактичні дані й ухвалити рішення про подальші дії. Розглянуто класифікацію слідчих ситуацій, що виникають під час затримання підозрюваних осіб у кримінальних провадженнях у злочинах, пов'язаних із незаконним обігом наркотичних засобів. Правильна оцінка слідчої ситуації можлива лише за умов детального аналізу елементів на всіх етапах розслідування, а саме визначення предмета доказування злочинного діяння, кваліфікація та планування розслідування, форма подання й особливості знаходження, розповсюдження інформації є ключовими для оцінювання вихідних даних. Першочергове завдання слідчого під час розслідування злочинів у сфері обігу наркотичних засобів полягає в окресленні фактичної ситуації в процесі розслідування, отриманні необхідних даних для прийняття рішень у провадженні, формулюванні найбільш обґрунтованих слідчих версій та визначенні подальших дій (перелік слідчих (розшукових) дій розслідування в перспективному напрямі, зведення до мінімуму кількості рішень слідчого, що ґрунтуються на спробах і помилках. Для здійснення правильного аналізу ситуації слід урахувати всі початкові умови, а саме: форму подання інформації, особливості її вияву та розповсюдження, що є ключовими для оцінювання вихідних даних, визначення предмета встановлення (доказування), кваліфікацію злочинного діяння та планування розслідування. Класифікація слідчих ситуацій незалежно від напрямку розслідування злочинів передбачає виконання основних завдань, серед яких: наявність або відсутність інформації, що має значення для виконання основних завдань розслідування; обсяг виявленої інформації; способи її отримання. Саме на цих аспектах ґрунтується побудова слідчих ситуацій і подальше розслідування кримінальних правопорушень. Типізувати слідчі ситуації іноді стає неможливим, проте виокремити в певні класифікаційні групи правопорушення необхідно. Розслідування має бути спрямоване на дотримання наукових принципів для правильного розуміння та чіткого алгоритму дій в певних ситуаціях. Оскільки правопорушники повсякчас удосконалюють майстерність учинення злочинів, передусім тих, що вчиняють у сфері незаконного обігу наркотичних засобів, учиняють їх здебільшого за умов конфіденційності, тому рівень розкриття злочинів залишається низьким.

Ключові слова: незаконний обіг; наркотичні засоби; слідча ситуація; затримання підозрюваного; кримінальне провадження; слідчі (розшукові) дії; методика розслідування; тактичні рекомендації.

Постановка проблеми. Проблема протидії незаконному обігу наркотичних засобів та психотропних речовин давно вийшла за межі окремих держав і становить глобальну небезпеку для всієї світової спільноти. Не випадково Генеральна асамблея ООН прийняла 1988 року Конвенцію ООН «Про боротьбу проти незаконного обігу наркотичних засобів і психотропних речовин», оголосивши позаминуте десятиліття «десятиліттям боротьби Організації Об'єднаних Націй зі зловживанням наркотиками» [1, с. 5]. Аналізуючи сучасний рівень, структуру та динаміку злочинності, мусимо констатувати факт розповсюдження наркотиків у глобальних масштабах, що створює реальну загрозу для всього світового співтовариства. Висока прибутковість незаконної торгівлі наркотиками зумовлює її поширення як на рівні окремих держав, так і на міжнародному рівні. Найбільш гостро ця проблема виявляється в країнах, які переживають соціальну й економічну кризу. Оскільки Україна належить до їх кола, а також має вигідне для транзиту наркотиків географічне розташування, її територія є «сприятливим» середовищем для розвитку наркобізнесу та наркотизації суспільства. Становлення й постійний розвиток незаконного обігу наркотичних засобів сприяє зміцненню злочинних структур, поступово відбувається зрощення міжнародних злочинних угруповань з аналогічними кримінальними структурами в Україні. Статистичні дані МВС України засвідчують, щороку реєструють від 30 до 50 тис. кримінальних проваджень за ст. 305–320 КК України.

Головною рисою сучасного незаконного обігу наркотиків є те, що йому притаманні високий професіоналізм й організованість, консолідація злочинного середовища у сфері незаконного обігу наркотичних засобів із виокремленням у ньому виконавчих, посередницьких, керівних (елітарних) ланок, розподіл сфер і зон впливу між окремими злочинними групами, що визначає існування й інтенсивний розвиток в Україні організованого наркобізнесу [2, с. 214].

Злочини, пов'язані з незаконним обігом наркотиків, зазвичай мають груповий та організований характер, їх учиняють в умовах підвищеної конспірації. Тому слушно зазначає К. О. Чаплинський, що «розкриття та розслідування злочинів, учинених організованими угрупованнями, як правило, супроводжується формуванням несприятливих слідчих ситуацій (зокрема, наявність незначного обсягу інформації, обмаль або відсутність слідів злочину, негативний вплив злочинців на учасників кримінального судочинства, відсутність свідків, протидія досудовому розслідуванню тощо), які нерідко перешкоджають викриттю всіх

винних у їх учиненні та притягненню злочинців до кримінальної відповідальності [3, с. 36]. Теорія криміналістики та правоохоронна практика переконливо засвідчують, що успішна діяльність з організації розслідування будь-яких злочинів, зокрема пов'язаних із незаконним обігом наркотичних засобів, безпосередньо залежить від якості аналізу наявних сприятливих, так і несприятливих слідчих ситуацій, прийняття правильного рішення щодо спрямування розслідування в правильному напрямі. Це є і фундаментальною основою формування версій і продуктивної алгоритмізації роботи слідчих й оперативних підрозділів. Саме тому актуальність дослідження слідчих ситуацій у провадженнях про незаконний обіг наркотиків є обґрунтованою.

Аналіз останніх наукових досліджень засвідчує неабияку увагу науковців як до слідчих ситуацій, так й інших елементів методики розслідування злочинів у сфері незаконного обігу наркотичних засобів. Слід акцентувати увагу на працях таких учених, як В. В. Бірюков, Л. В. Вигівська, С. Є. Віцин, Ф. В. Глазирін, В. І. Михайлов, В. В. Недільський, О. В. Одерій, І. В. Пиріг, Н. М. Прокопенко, О. В. Сачко, З. Р. Сулейманова, В. Г. Уваров, А. В. Філіпов, О. А. Чернецька, В. М. Шевчук та ін.

Глибшого системного дослідження потребують слідчі ситуації, які виникають у кримінальних провадженнях цієї категорії, і належать до різних класифікаційних груп. Слід обґрунтувати тезу відповідно до мети нашого дослідження стосовно слідчої ситуації на прикладі криміналістичної характеристики злочинів, пов'язаних із незаконним обігом наркотичних засобів.

Виклад основного матеріалу. У теорії криміналістики обстоюють різні погляди на зміст поняття «слідча ситуація». Одним із перших дефініцію цього поняття сформулював О. Н. Колесніченко (1967), визначивши цю категорію як певний стан у розслідуванні злочинів, що характеризується наявністю доказів, інформаційного матеріалу та пов'язаними з ним конкретними завданнями щодо його збирання й перевірки. У своїх роботах автор не лише сформулював поняття слідчої ситуації, а й правильно окреслив подальший шлях розвитку цього компонента структури методики розслідування [4, с. 11].

У своїй дисертації С. В. Веліканов зазначає, що вивчення змісту і структури слідчої ситуації дає підстави для висновку про її криміналістичну сутність, що виявляється в специфічності обстановки й стану в провадженні як окремих слідчих дій, так і етапів, а також розслідування загалом, залежно від цього вимагає прийняття рішень тактико-криміналістичного чи

методико-криміналістичного характеру. Учений визначає слідчу ситуацію як сукупність сформованих на певному етапі умов – стану й обстановки розслідування, що сприймає, оцінює та використовує слідчий для виконання тактичних завдань і досягнення загальних (стратегічних) цілей розслідування [5, с. 9].

На думку Г. А. Матусовського, слідча ситуація розслідування – це уявна динамічна модель, що відображає інформаційно-логічний, тактико-психологічний, тактико-керівний та організаційний стани, які склалися в кримінальній справі, і характеризує сприятливий (чи несприятливий) перебіг процесу розслідування. Науковець зауважує, що обстановка, яка склалася на певному етапі розслідування, становить певний комплекс обставин, які зумовлені різноманітними чинниками [6, с. 165–169].

Аналізуючи роботи з методик розслідування злочинів окремих видів, Л. В. Борисова дійшла обґрунтованого висновку, що типові слідчі ситуації здебільшого використовують на початковому й подальшому етапах розслідування й надають можливість:

- правильно визначити фактичні обставини в процесі розслідування, маючи на меті отримання даних для прийняття стратегічних і тактичних рішень у справі;

- сформулювати найбільш обґрунтовані слідчі версії та визначити подальший перебіг розслідування в найперспективнішому напрямі;

- окреслити повний перелік слідчих дій та найбільш доцільний порядок з метою об'єктивного розслідування злочину;

- мінімізувати число рішень слідчого, що ґрунтуються на пробах та помилках [7, с. 98].

Кожна конкретна ситуація завжди індивідуальна, тому цілковита типізація слідчої ситуації не видається можливою. Типізувати слідчі ситуації можна лише за одним із тих, що формують цей компонент [7, с. 98].

Затримання особи, причетної до незаконного обігу наркотичних засобів, здебільшого є початковою слідчою ситуацією. Зрідка її можна оцінювати як проміжну ситуацію. Не випадково в процесуальному плані затримання становить короточасний початковий етап обмеження волі, його проводять з метою встановлення причетності особи до вчинення злочину. Ця ситуація також є потенційно конфліктною, оскільки в обстановці затримання інтереси осіб, які проводять затримання, і затриманих у переважній більшості випадків безпосередньо суперечать один одному.

Певна частина незапланованих слідчих ситуацій затримання особи, причетної до незаконного обігу наркотичних засобів,

належить до організаційно не впорядкованих. Вони зумовлені об'єктивними факторами. Працівники поліції змушені проводити затримання осіб без належної взаємодії між собою, з «базовими» оперативними та слідчими підрозділами, в умовах чисельної переваги затриманих. Часто такі ситуації складаються під час затримання працівниками патрульної поліції транспортних засобів з великою кількістю осіб, які займаються незаконним обігом наркотичних засобів.

Спробуємо запропонувати класифікацію слідчих ситуацій у контексті тематики цього дослідження – затримання підозрюваних осіб, причетних до незаконного обігу наркотиків. На нашу думку, необхідно виокремити дві групи ситуацій затримання підозрюваної особи в незаконному обігу наркотичних засобів.

Першу групу становлять ситуації затримання особи на підставі інформації про ознаки незаконного обігу наркотиків, отриманої працівниками правоохоронних органів у разі передбачуваного чи безпосереднього виявлення ознак злочинів цієї групи. Таку ситуацію можна класифікувати за видами правозастосовної діяльності, під час якої було отримано інформацію. За цією підставою можна виокремити такі групи:

1. Затримання, проведене внаслідок адміністративно-правової діяльності працівників правоохоронних органів. Типовими в цьому разі є такі ситуації:

а) затримання проводять під час зовнішнього огляду громадянина, запідозреного в учиненні адміністративного правопорушення, яке посягало на громадський порядок;

б) затримання проводять у процесі огляду митними органами громадянина або транспортного засобу під час перетину ним кордону;

в) затримання проводять працівники патрульної поліції під час поточного огляду транспортних засобів.

2. Затримання, проведене внаслідок кримінальної процесуальної діяльності під час проведення слідчих (розшукових) дій у кримінальних провадженнях, не пов'язаних із розслідуванням незаконного обігу наркотичних засобів (наприклад, ознаки незаконного обігу наркотичних засобів виявляють під час обшуків осіб, яких не підозрювали в незаконному обігу наркотичних засобів, або під час огляду таких осіб).

3. Затримання, проведене внаслідок оперативно-розшукової діяльності працівників оперативних підрозділів (унаслідок особистого пошуку, спостереження тощо, що не мали на меті встановлення фактів незаконного обігу наркотичних засобів).

Другу групу формують ситуації затримання осіб на підставі перевірок, проведених працівниками оперативних і слідчих підрозділів, на причетність до вчинення злочину. Важливе практичне значення має характер джерела інформації, на підставі якого було проведено відповідну перевірку. За такою підставою зазначену групу можна розділити на підгрупи:

1. Затримання, проведене на підставі перевірки інформації, отриманої внаслідок проведення оперативно-розшукових заходів. Така ситуація трапляється в слідчій практиці найчастіше. Узагальнення матеріалів кримінальних проваджень досліджуваної категорії злочинів засвідчила, що 81 % від загальної кількості становлять випадки, коли підставою для затримання осіб у незаконному обігу наркотичних засобів стали результатами оперативно-розшукової діяльності.

2. Затримання, проведене на підставі перевірки інформації, що надійшла від дільничних офіцерів поліції або інших працівників правоохоронних органів, у яких певні особи викликали підозру щодо причетності до незаконного обігу наркотичних засобів.

3. Затримання, проведене на підставі перевірки інформації, отриманої від громадян, переважно сусідів, які мешкають поруч з «точкою», де реалізовували наркотичні засоби.

4. Затримання, проведене на підставі перевірки інформації, отриманої з медичних установ.

Класифікація слідчих ситуацій затримання підозрюваного в цій категорії справ зазначеними підставами не вичерпується. Так, певне теоретичне і практичне значення має поділ ситуацій за ознакою встановлення факту вчинення злочину.

Можна виокремити такі види слідчих ситуацій:

1) проводять затримання підозрюваної особи за відсутності достовірних і достатніх відомостей про те, що особа займається незаконним обігом наркотичних засобів;

2) проводять затримання підозрюваного за наявності достатніх відомостей, що підтверджують факт причетності особи до незаконного обігу наркотичних засобів.

Важливе значення для практики має класифікація затримання осіб, підозрюваних у незаконному обігу наркотичних засобів, за місцем затримання, оскільки вибір тактики затримання залежить від місця затримання. Учені обґрунтовано визначають такі ситуації затримання:

1) затримання особи в квартирі багатоповерхового будинку, у приватному будинку;

2) затримання на малолюдній вулиці;

3) затримання в громадських місцях за значного скупчення громадян (за результатами вивчення матеріалів кримінальних проваджень, найчастіше такими місцями були: місця відпочинку молоді (дискотеки, молодіжні бари), рідше – вокзали або територія, що прилягала до вокзалів);

4) затримання особи на дорозі після зупинки транспортного засобу, на якому пересувалася особа;

5) затримання особи в громадському транспорті.

Найбільш повну класифікацію слідчих ситуацій у провадженнях про злочини, пов'язані з незаконним обігом наркотичних засобів, запропонував С. А. Роганов. Відповідно до його позиції, необхідно виокремити такі групи слідчих ситуацій:

1) у разі незаконного виготовлення, зберігання, збуту синтетичних наркотиків; є повна й достовірна інформація про його обставини; підозрюваний затриманий і не встиг приховати сліди злочину;

2) учинення незаконного виготовлення, зберігання, збуту синтетичних наркотиків встановлено, поте особа, яка вчинила ці діяння, не затримана, стосовно неї наявна певна інформація;

3) особа, яка вчинила злочин (виготовлення, зберігання і збут синтетичних наркотиків), зникла, однак залишилися сліди злочину;

4) встановлено вчинення злочину, немає інформації про злочинця, сліди злочину знищено (приховано);

5) учинено незаконне виготовлення синтетичних наркотиків; особа зникла і знищила сліди злочину, проте незабаром її було затримано під час перевезення, зберігання наркотиків;

6) встановлено факти підготовки до виготовлення, зберігання та збуту синтетичних наркотиків, підозрюваного затриманого, сліди підготовки до вчинення цих злочинів не приховано;

7) встановлено факти аналогічних злочинів у період розслідування інших злочинів (під час обшуків, показань підозрюваних, свідків);

8) здійснено синтез напівпродукту синтетичного наркотику, затримано підозрюваного і виявлено сліди злочину;

9) виявлено синтетичний наркотичний засіб або знаряддя вчинення злочину (під час виготовлення або збуту), однак немає відомостей про приналежність їх будь-якій особі;

10) учинено незаконне виготовлення, зберігання, збут синтетичних наркотиків, проте не відомі канали отримання злочинцями хімічних речовин (у разі виготовлення) і канали придбання наркотику (у разі збуту) [8, с. 15–16].

Криміналістична класифікація злочинів дає змогу, з одного боку, виокремити із загального масиву злочинів певні їх види та групи для встановлення ролі й значення кожного з них (окремого епізоду) у структурі злочинної діяльності, яку розглядають, з іншого – об'єднати певну множинність злочинів за криміналістичними ознаками в окремі категорії [9, с. 42–43; 10, с. 16–23].

Висновки. Класифікація за будь-якими визначеними критеріями обов'язково має охоплювати ситуації, що характеризують: наявність (відсутність) інформації, що має значення для виконання основних завдань розслідування; обсяг виявленої інформації; канали її надходження (способи отримання), зокрема із зазначенням слідчих (розшукових) або інших дій, за допомогою яких було отримано інформацію.

Доходимо до однозначного висновку про те, що типізація ситуацій, які складаються під час розслідування злочинів, пов'язаних зі збутом наркотичних засобів, як і будь-якої іншої, є запорукою формування дієвих тактичних рекомендацій у межах окремої методики розслідування.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Конвенція Організації Об'єднаних Націй про боротьбу проти незаконного обігу наркотичних засобів і психотропних речовин [Електронний ресурс]: міжнар. док. від 20 груд. 1988 р. – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_096. – Назва з екрана.
2. Сачко О. В. Процесуальні й тактичні проблеми проведення слідчих дій під час розкриття та розслідування злочинів, пов'язаних із незаконним обігом наркотиків [Електронний ресурс] / О. В. Сачко // Право і суспільство. – 2015. – № 3. – С. 213–218. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pis_2015_3_39. – Назва з екрана.
3. Чаплинський К. О. Тактичні основи забезпечення досудового розслідування: автореф. дис. ... д-ра юрид. наук: 12.00.09 / К. О. Чаплинський. – Дніпропетровськ, 2001. – 36 с.
4. Колесниченко А. Н. Научные и правовые основы расследования отдельных видов преступлений: автореф. дис. ... д-ра юрид. наук: 12.00.09 / А. Н. Колесниченко. – Харьков, 1967. – 38 с.
5. Великанов С. В. Класифікація слідчих ситуацій у криміналістичній методиці: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09 / С. В. Великанов. – Харків, 2002. – 22 с.
6. Криміналістика. Криміналістична тактика і методика розслідування злочинів: підручник / за ред. В. Ю. Шепітька. – Харків: Право, 1998. – 376 с.
7. Борисова Л. В. Типові слідчі ситуації при розслідуванні розкравдань наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів / Л. В. Борисова // Форум права. – 2011. – № 2. – С. 97–102. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/FP_index.htm_2011_2_16. – Назва з екрана.
8. Роганов С. А. Синтетические наркотики: вопросы расследования преступлений / С. А. Роганов. – СПб., 2001. – 279 с.

9. Тищенко В. В. Корыстно-насильственные преступления: криминалистический анализ : монография / В. В. Тищенко. – Одесса : Юрид. лит., 2002. – 360 с.

10. Стрільців О. М. Розслідування незаконних дій з обладнанням для виготовлення наркотичних засобів, психотропних речовин та їх аналогів : метод. рек. / О. М. Стрільців, О. А. Рівчаченко. – Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2016. – 62 с.

REFERENCES

1. Konventsiiia Orhanizatsii Obiednanykh Natsii pro borotbu proty nezakonnoho obihu narkotychnykh zasobiv i psykhotronnykh rehovyn: vid 20 hrud. 1988 r. [United Nations Convention against Illicit Traffic in Narcotic Drugs and Psychotropic Substances from December 20, 1988]. (n.d.). *zakon3.rada.gov.ua*. Retrieved from http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_096 [in Ukrainian].

2. Sachko, O.V. (2015). Protsesualni i taktychni problemy provedennia slidchykh dii pid chas rozkryttia ta rozsliduvannia zlochyniv, poviazanykh iz nezakonnym obihom narkotykyv [Procedural and tactical problems in conducting investigative actions during the disclosure and investigation of crimes related to illicit drug trafficking]. *Pravo i suspilstvo, Law and Society*, 3, 213-218. Retrieved from http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pis_2015_3_39 [in Ukrainian].

3. Chaplynskyi, K.O. (2001). Taktychni osnovy zabezpechennia dosudovoho rozsliduvannia [Tactical grounds for providing pre-trial investigation]. *Extended abstract of Doctor's thesis*. Dnipropetrovsk [in Ukrainian].

4. Kolesnichenko, A.N. (1967). Nauchnye i pravovye osnovy rassledovaniia otdelnykh vidov prestuplenii [Scientific and legal framework for the investigation of certain types of crimes]. *Extended abstract of Doctor's thesis*. Harkov [in Russian].

5. Velikanov, S.V. (2002). Klasyfikatsiia slidchykh sytuatsii u kryminalistychnii metodytsi [Classification of investigative situations in forensic methods]. *Extended abstract of candidate's thesis*. Kharkiv [in Ukrainian].

6. Shepitko, V.Yu. (Eds.). (1998). *Kryminalistyka. Kryminalistychna taktyka i metodyka rozsliduvannia zlochyniv* [Criminalistics. Forensic tactics and methods for investigating crimes]. Kharkiv: Pravo [in Ukrainian].

7. Borysova, L.V. (2011). Typovi slidchi sytuatsii pry rozsliduvanni rozkradan narkotychnykh zasobiv, psykhotronnykh rehovyn, yikh analohiv abo prekursoriv [Typical investigative situations when investigating the theft of narcotic drugs, psychotropic substances, their analogues or precursors]. *Forum prava, Law forum*, 2, 97-102. Retrieved from http://nbuv.gov.ua/UJRN/FP_index.htm_2011_2_16 [in Ukrainian].

8. Roganov, S.A. (2001). Sinteticheskie narkotiki: voprosy rassledovaniia prestuplenii [Synthetic drugs: crime investigation issues]. Spb. [in Russian].

9. Tisenco, V.V. (2002). *Korystno-nasilstvennye prestupleniia: kriminalisticheskii analiz* [Merciless Crimes: Forensic Analysis]. Odessa: Yurid. lit. [in Russian].

10. Striltsiv, O.M., & Rivchachenko, O.A. (2016). *Rozsliduvannia nezakonnnykh dii z obladnanniam dla vyhotovlennia narkotychnykh zasobiv, psykhotronnykh rehovyn ta yikh analohiv* [Investigation of illegal actions with equipment for the manufacture of narcotic drugs, psychotropic substances and their analogues]. Kyiv: Nats. akad. vnutr. sprav [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редколегії 27.09.2018

Kalynovska O. – Postgraduate Student of the Scientific Laboratory on the Problems of Crime Investigation of the Educational and Research Institute No. 1 of the National Academy of Internal Affairs, Kyiv, Ukraine;
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6448-9720>

Criminalistic Classification of Investigative Situations Occurring during the Arrest of a Person Suspected in Illegal Drug Trafficking

Each investigative situation is a set of factual data possessing distinctive nature, since it combines various components of the following character: psychological and informational, procedural and tactical, material, organizational, and technical. At any stage of investigation, the investigator can assess the actual data and decide what further steps to take. The article dwells upon the classification of investigative situations occurring during the arrest of the persons suspected in criminal proceedings in crimes related to illegal drug trafficking. Proper assessment of investigation situation is possible only through in-depth analysis of the elements at all stages of the investigation, namely, determination of the fact in proof of a crime, qualification and planning of investigation, form of presentation and special aspects of finding and distributing the information, being the key features in assessing the output data. The primary task of an investigator during a crime investigation in the area of drug trafficking is to determine the actual situation in the course of investigation, to obtain necessary data for decision-making in proceedings, to propose the most substantiated investigative versions and determine further progress of (the list of investigative (search)) procedures in perspective, or to minimize the number of investigator's decisions based on trials and mistakes. In order to make a proper analysis of the situation, it is necessary to take into account all the initial conditions, namely, the form of information presentation, the aspects of its finding and distribution, which remain of key importance for the assessment of the output data, as well as determination of the fact in proof, crime qualification, and investigation planning. That is, the basis for classifying the investigative situations, regardless of the direction of crime investigation, is the solving of the main tasks, primarily: availability or absence of information that is relevant in the process of solving the main tasks of investigation; amount of the aforementioned information and ways to obtain it. The development of investigative situations and further crimes investigation is based on these points. It is sometimes impossible to typify the investigative situations, however, it is necessary to distinguish certain categories of law infringements. It should also be remembered that investigation should be based on scientific principles in order to enable the Law enforcement officers to understand correctly the situations and to have a clear action plan in such cases. Since day by day the offenders improve their skills in committing crimes, and especially crimes in the area of illegal drug trafficking, which are committed confidentially in most cases, the crimes disclosure remains at a low level.

Keywords: illegal trafficking; narcotic drug; investigation situation; arrest of a suspect; criminal proceedings; investigative (search) procedures; separate investigation procedure; strategy recommendations.